

Болгарії 1991 р., Конституція Грузії 1995 р.);

б) суб'єктів федерації - є обов'язковими на території певної федеративної частини держави (Конституція штату Іллінойс (США) 1970 р., конституції республік, що входять до складу Російської Федерації);

в) суб'єктів автономії - є обов'язковими на території певної автономії держави (Конституція Автономної Республіки Крим 1998 р.).

7. За формою державного правління:

а) республіканські - прийняті у державах, які за формою державного правління є республікою (Конституція Домініканської Республіки 1947 р., Конституція Естонської Республіки 1992 р.);

б) монархічні - прийняті монархом або парламентом у державах з монархічною формою державного правління (Конституція Князівства Ліхтенштейн 1921 р., Конституція Князівства Монако 1962 р.).

8. За формою державного режиму:

а) демократичні - прийняті у державах з демократичною формою державного режиму (Основний закон Фінляндії 1999 р.);

б) тоталітарні - прийняті у тих державах, де існує антидемократична форма державного режиму, держава повністю контролює всі сфери суспільного життя, дозволена цензура, не забезпечуються права і свободи людини та громадянина (конституції країн Африканського континенту);

в) авторитарні - прийняті у державах, в яких влада перебуває в руках незначної кількості осіб або певної особи, використовуються авторитарні методи державного управління, влада повністю здійснює контроль у політичній сфері, проте залишається відповідний простір свободи дій в економічній, соціальній, культурній сферах. Зазвичай, авторитарні конституції пишуться і приймаються під конкретних публічних осіб. Наприклад, Конституція Франції 1800 року увійшла в історію як авторитарна наполеонівська конституція, Конституція Франції 1958 року - авторитарна деголлівська конституція.

Конституція України, відповідаючи загальнолюдським конституційним стандартам, втілює в життя конституційні ідеали: здорове екологічне середовище, соціальну захищеність, відповідний рівень життя, право на користування надбанням людства в сфері політики, економіки, культури тощо.

Конституція України є: кодифікована, юридична, постійна, народна, загальнодержавна, республіканська, демократична.

Список використаних джерел

1. Шаптала Н. К. Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. К. Шаптала, Г. В. Задорожня. - Д. : ЛізуновПрес, 2012. - 470 с.
2. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн [Текст] : підручник для студ. юрид. вищ. навч. закладів і фак. / В. Шаповал. - К. : АртЕк : Вища школа, 1997. - 262 с.
3. Лисенков С. Л. Конституція України [Текст] : Матеріали до вивчення / С. Л. Лисенков. - К. : Либідь, 1997. - 159 с.

Семижон А. В. курсант 1-го курсу ЦСФП НАВС, 113 навчальної групи.
Науковий керівник - Пікуля Т.О., доцент кафедри теорії держави та права НАВС, к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Конституційний процес в Україні останніх десяти років можна порівняти зі сніговою

кулею, яка котиться, нагромаджуючи на собі, як сніг, все нові й нові проблеми. Недостатність правової визначеності є, на жаль, загальною проблемою нашої правової системи. Щодо Конституції України ця проблема стоїть особливо гостро. Останнім часом навіть немає ясності, за якою Конституцією ми маємо жити. Та й чи живемо за Конституцією взагалі – це питання теж на вустах у суспільства.

Сучасний процес державотворення в Україні розвивається в умовах підвищеної соціальної напруги, притаманної, як правило, всім перехідним політичним системам. Відповідність Конституції України світовим стандартам конституціоналізму поєднується з явними проблемами в реалізації конституційних приписів. Суб'єкти конституційних правовідносин нерідко вступають у взаємодію, керуючись не нормами Конституції та законів України, а передусім – власними інтересами і потребами, вже потім «підганяючи» конституційні принципи під власну поведінку.

Проведення конституційної реформи в нашій державі ускладнюється правовою невизначеністю, що не сприяє формуванню якісного Основного Закону України. 3 липня 1997 р. по січень 2004 р. Верховна Рада України не внесла жодної зміни до Конституції України, хоча було запропоновано близько двадцяти різних конституційних законопроектів. Завершився безрезультатно у 2000 році і Всеукраїнський референдум з питань про внесення змін до Конституції України. Нарешті, конституційні зміни від 8 грудня 2004 р. визнано неконституційними за рішенням Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 року, чим ще більш заплутано конституційний процес в Україні.

Найбільш серйозною причиною реформування Основного Закону є сучасна ситуація в Україні. Прийняття у січні 2014р. законів України, які суттєво обмежували права людей, радикалізували настрої і дії протестувальників, переросли у боротьбу громадян проти тиранії та за свої права та свободи. Революція Гідності, події на сході України - довели ще більшу необхідність проведення конституційної реформи. Відповідний проект конституційних змін почав розроблятися 3 березня 2015 року. Президент Порошенко створив Конституційну Комісію, яка розроблятиме зміни до Основного Закону. Комісія створюється як спеціальний допоміжний орган при Президентові України з метою напрацювання узгоджених пропозицій щодо вдосконалення Конституції України з урахуванням сучасних викликів та потреб суспільства.

Будь-які зміни, а тим більше зміни до Конституції, можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки. Тому будь-яка правова реформа, а надто якщо вона пов'язана зі зміною Конституції, повинна бути науково обґрунтованою, базуватися на висновках не тільки фахівців у галузі конституційного права, а й філософів, політологів, економістів тощо.

Аналізуючи сучасну політичну ситуацію в Україні, спираючись на відповідні пропозиції науковців, юристів, можна визначити основні проблеми Основного Закону та необхідні зміни при його новелізації, а саме:

1. Перш за все слід терміново вжити заходів до повернення довіри до влади. Слід підтримати ідею «дорожньої карти», яка полягає у виробленні провідними політичними силами тих реальних кроків, які ми здатні реалізувати вже найближчим часом. Така «карта» повинна мати вигляд плану дій із конкретними виконавцями і, найголовніше, строками реалізації. Юридичної значущості мають додати підписи під цим документом усіх політиків, від яких залежить прийняття рішень у нашій державі.

2. Наступним питанням є децентралізація державної влади. Ключову роль у консолідації суспільства та стабілізації нинішньої громадсько-політичної ситуації в Україні має відіграти місцеве самоврядування. Адже саме воно є низовою, найбільш наближеною до громадянського суспільства, територіальною ланкою політичної системи. Необхідно: посилити матеріально-фінансову спроможність та самостійність регіонів і громад, удосконалити механізм взаємодії центральних і регіональних органів влади, збалансувати систему органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

3. Саме на конституційному рівні необхідно особливу увагу приділити підвищенню рівня правоохоронної діяльності, що пов'язується передусім із реформуванням системи Міністерства внутрішніх справ України, вдосконаленням форм та методів його роботи, боротьбою зі злочинністю. Необхідно закріпити положення про те, що функції, внутрішня структура та

чисельність органів охорони правопорядку, повноваження їх посадових і службових осіб визначаються виключно законом. Це унеможливить вирішення вказаних питань на рівні підзаконних нормативних актів, а тому сприятиме обмеженню можливості будь-яких зловживань, сприятиме законності у діяльності органів охорони правопорядку та розпорядженні державними коштами на їх утримання і забезпечення належних умов функціонування.

4. Здійснення реформаційних процесів у правоохоронній сфері неможливе також без суттєвого оновлення конституційно-правового статусу прокуратури, який відповідатиме європейським стандартам, що створить належне правове підґрунтя її функціонування, забезпечить ефективну роль у механізмі державного захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави. Розглядаючи це питання, слід визначити місце і роль прокуратури у механізмі держави.

5. Дуже важливим при проведенні конституційної реформи є те, що в модернізованій Конституції система соціальних цінностей має бути вибудована таким чином, щоб на її вершині була людина, а не держава. Йдеться, зокрема, про змістовне збагачення основних прав і свобод, приведення їх переліку у відповідність до ратифікованих Україною міжнародних та європейських актів, закріплення в Конституції України права громадян на звернення до Європейського суду з прав людини, а також принципу пріоритету норм міжнародного права перед нормами національного законодавства. При закріпленні прав і свобод людини у Конституції мають бути визначені позитивні зобов'язання держави щодо забезпечення кожного з таких прав.

4. Слід також належним чином конституювати інститут громадянського суспільства, підвищити його роль у відносинах із публічною владою, запровадити інститути народної ініціативи, ініціативного референдуму і плебісциту, конституційної скарги громадян, розширити економічні та інші гарантії для розвитку місцевого самоврядування і децентралізації влади.

6. Необхідно також зазначити на тому, що суттєво має бути удосконалена система судової влади, зокрема щодо її підконтрольності народові, спрощення і доступності правосуддя, посилення гарантій законності.

Конституційна реформа є складним політико-правовим процесом, який відображає як рівень, так і напрям розвитку суспільства і держави. Розвиток України як конституційної держави висуває до конституційної реформи низку вимог змістового і процедурного характеру. Зміни до Конституції України мають бути зорієнтовані на формування конституційної системи за зразком європейських держав зі сталою традицією конституціоналізму та впроваджуватися виключно відповідно до конституційних процедур, що забезпечать легітимність Основного Закону України.

Симоненко О.В. курсант 1 курсу
ННІФСКМ НАВС;
Науковий керівник: Тюріна О.В.
професор кафедри теорії держави та
права НАВС, к.ю.н., доцент

СУЧАСНА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ХАРАКТЕРИТИКИ

Сьогодні Український народ являє собою специфічне перехідне суспільство, яке поступово трансформується, по суті, від одного до іншого суспільного ладу. Незважаючи на свій могутній людський, природний, економічний та науковий потенціал, Україна продовжує сповзати у глибоку системну кризу, у зв'язку з тим, що належним чином не проведені ні політичні, ні економічні, ні судові реформи, а українське суспільство політично не структуроване. Досвід України красномовно свідчить, що без розв'язання наріжних політичних проблем, без належної політичної організації суспільства, будь-які економічні перетворення приречені на провал. Без дослідження реальних політико-правових процесів сучасної України, без створення теорії політичної системи, її конституційно-правових основ подальший розвиток країни буде гальмуватися.

Категорія «політична система» відтворює політичну діяльність, підкреслює системний характер політичного життя. Поняття політичної системи дозволяє розкрити цілісність, динамізм і